

УДК 656.07

**ТЕОРЕТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ
НАВАНТАЖЕННЯ ТА РОЗВАНТАЖЕННЯ ПОБУТОВОЇ ХІМІЇ НА СКЛАДІ
«АЛЬФА-ПАК»**

студ. Урденко В.С.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

За минулий рік український ринок побутової хімії (пральні порошки, плямовивідники, освіжувачі повітря, кондиціонери, засоби для миття посуду, чистячі засоби, інсектициди) зріс на 4,5 % у грошовому вираженні та на 1,8 % в обсязі продажів. При цьому ще рік тому товарообіг побутової хімії демонстрував зростання в грошовому вираженні на +12,9 %, а фізичні обсяги впали на -16,7 %. Ринок стабілізувався через уповільнення зростання цін порівняно з минулим роком. Так, за минулий рік середнє зростання цін становило +2,7 % за літр/кілограм продукції, тоді як роком раніше ціни зросли на +35,6 % за літр/кілограм [1].

Найактивніше зростання демонструє категорія ополіскувачів, яка за рахунок збільшення розміру упаковки та кількості акційних розпродажів мінімізувала зростання цін (+0,6 % за літр/кілограм) та збільшила продажі в літрах на 12,9 %.

Продукція власних торгових марок мереж представлена в кожній категорії групи, але їх загальна частка зменшилася на 1,1 п.п. від загального обсягу реалізації побутової хімії в літрах/кілограмах. Найбільше падіння спостерігається у мийних засобах для посудомийних машин та пральних порошках, де обсяги продажів власних торгових марок у натуральному вираженні скоротилися на -23,8 % та -22,5 % відповідно. Зменшення продажів приватних торгових марок, незважаючи на їх низьку ціну, говорить про те, що лояльність до бренду та якість продукції стали більш важливими у споживчому виборі.

Після стабілізації інфляції зростання низького цінового сегмента також уповільнилося. Незважаючи на те, що ціна все ще залишається одним із найважливіших факторів при виборі побутової хімії, багато покупців вже намагаються не економити за будь-яку ціну, як це було в період гіперінфляції 2015 року, а прагнуть знайти оптимальне співвідношення ціни та якості. Споживач не завжди може дозволити собі продукт преміум-класу, але готовий платити більше за продукт, який він вважає більш якісним або забезпечує додаткові переваги. Це створює сприятливі умови для розвитку середнього цінового сегменту, в тому числі для вітчизняних виробників [2-8].

У каналах торгівлі зберігається тенденція минулого року – парфумерні магазини продовжують активно нарощувати свою значимість для непродовольчих категорій. За минулий рік кожен п'ятий літр/кілограм (20,6 %) побутової хімії був куплений у парфумерному магазині. При цьому роком раніше через парфумерні магазини проходило 18,6 % продукції в натуральному вираженні, а два роки тому цей показник становив лише 15,6 %.

Побутова хімія в середньому має значно більше фасування та вагу порівняно з косметикою та засобами особистої гігієни – основними джерелами обороту парфумерних магазинів, а це, в свою чергу, грає на руку гіпер і супермаркетам, які мають більшу площу, більший відсоток великих запланованих покупок, часто мають власну парковку чи навіть безкоштовний громадський транспорт. Але завдяки тому, що парфумерні магазини продовжують відкривати нові точки і проводити численні цінові акції, вони відстають від гіпер- і супермаркетів для покупців побутової хімії.

Література.

1. Офіційний сайт Державної служби статистики : веб-сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства економіки : веб-сайт. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
3. Нефьодов В.М. Павленко О.В. Побудова моделі системи автомобільних перевезень партійних вантажів в містах. Комунальне господарство міст. 2021. 161. С. 187-190.
4. Kalinichenko O., Pavlenko O., Nagornyy Y., Sevidova V., Soldatenko I. Determination of Conditions to Provide Transport Logistics Support Service to Aircraft at Aerodromes in Ukraine. In: Arsenyeva, O., Romanova, T., Sukhonos, M., Biletskyi, I., Tsegelnyk, Y. (eds) Smart Technologies in Urban Engineering. STUE 2023. Lecture Notes in Networks and Systems. 2023. Vol 807. pp. 390-399. Springer, Cham.
5. Волкова Т.В., Павленко О.В. Удосконалення управління якістю доставки зерна автомобільним транспортом на території України. Комунальне господарство міст. №154 (1). 2020, С.216-222.
6. Pavlenko O., Muzylyov D., Trojanowski P. Finding a Rational Option for a Cold Supply Chain Using Simulation on International Routes. In: Arsenyeva, O., Romanova, T., Sukhonos, M., Biletskyi, I., Tsegelnyk, Y. (eds) Smart Technologies in Urban Engineering. STUE 2023. Lecture Notes in Networks and Systems, 2023. Vol 807. pp. 297-307. Springer, Cham.
7. Павленко О.В., Музильов Д.О., Медведєв Є.П. Модель функціонування логістики для постачання спеціалізованих транспортних засобів в контейнерах із підприємств Північної Америки в Україну. Комунальне господарство міст, Т. 1, Вип. 182, 2024, С. 248-253.
8. Нефьодов, В.М. Побудова моделі системи перевезення партійних вантажів у міжміському сполученні / В.М. Нефьодов, О.В. Павленко, О.П. Калініченко // Комунальне господарство міст. 2018. № 142. С. 103-107